

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

v é g z é s e

Az ügy száma: Kfv.VII.37.126/2026/2.

A tanács tagjai: Dr. Varga Zs. András a tanács elnöke

Dr. Ujhelyi-Gyurán Ildikó előadó bíró

Dr. Remes Gábor bíró

Dr. Sperka Kálmán bíró

Dr. Szilas Judit bíró

A felperes: felperes1

(cím1)

A felperes képviselője: dr. Pál-Szántó Ágnes ügyvéd

(cím2)

Az alperes: Tolna Vármegyei Kormányhivatal Dombóvári Járási Hivatala

(cím3)

Az alperes képviselője: Dr. Pálos Ágnes kamarai jogtanácsos

(cím4)

A per tárgya: közegészségügyi ügyben hozott TO-02/NEO/1196-3/2025. számú végzés mint közigazgatási cselekmény jogszerűségének felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelemmel

támadott határozat:

a Pécsi Törvényszék 4.K.700.723/2025/11. számú ítélete

A felülvizsgálati kérelmeket

előterjesztő felek:

a felperes (12. sorszám alatt)

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes jogi képviselője útján életkorhoz kötötten kötelezően előírt védőoltások (Pneumococcus, Varicella, MMR és Varicella, valamint dtap+Polio) beadása alóli mentesítés iránti kérelmet terjesztett elő az alperesnél. A mentesítés indokoltságát alátámasztó kezelőorvosi szakvéleményt a kérelméhez nem csatolta. A felperes törvényes képviselői úgy nyilatkoztak, hogy a szakvélemény pótlása érdekében polgári peres eljárást indítottak az orvossal szemben, ezért kérték, hogy az alperes az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 48. § (1) bekezdés a) pontja alapján a mentesítési eljárást függessze fel.

[2] Az alperes a TO-02/NEO/1196-3/2025. számú végzésében az eljárás felfüggesztése iránti kérelmet elutasította. Indokolásában kifejtette, hogy az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 58. § (3a) bekezdése kógens rendelkezés, a mentesítés indokoltságát alátámasztó szakvélemény az eljárás megindításának előfeltétele, olyan kötelezően csatolandó melléklet, amely nélkül a mentesítési eljárás nem indítható meg. A szakvélemény nem a kezelőorvost megillető alanyi jog gyakorlása során tett nyilatkozat, hanem a kiskorú adott betegsége, egészségi állapota ismeretében kialakított orvosi

szakvélemény, így az nem minősül a bíróság hatáskörébe tartozó előkérdésnek. Mindezek alapján az alperes nem látott lehetőséget az eljárás felfüggesztésére.

A jogerős ítélet

[3] A felperes közigazgatási perben támadta az alperes végzését, az elsőfokú bíróság 2025. december 9-én kelt, felülvizsgálni kért ítéletével a keresetet elutasította.

[4] Mindenekelőtt rögzítette, hogy a per tárgya az eljárás felfüggesztése iránti kérelmet elutasító végzés felülvizsgálata volt. A TO-02/NEO/1196-5/2025. iktatószámú végzéssel az alperes a mentesítési eljárást a hiánypótlás nemteljesítése folytán szüntette meg, az azzal kapcsolatos jogsérelmeket egy másik ügyben vizsgálta.

[5] A kezelőorvossal szemben benyújtott panasszal összefüggésben hangsúlyozta az elsőfokú bíróság, hogy a panaszokról a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény alapján lefolytatandó eljárás nem tárgya a közigazgatási pernek.

[6] A mentesítési eljárás felfüggesztése kérdésében az eljáró bíróság arra a megállapításra jutott, hogy a kezelőorvossal szembeni jognyilatkozat pótlása iránt indított polgári per nem képezi előkérdését az eljárásnak. A mentesítési eljárás kizárólag a szakvélemény birtokában indítható meg. Az eljárás célja nem az, hogy lehetőséget és időt biztosítson az ügyfeleknek arra, hogy számukra kedvező szakvéleményt szerezzenek be. Ha a felperes nem tudott a kezelőorvostól beszerezni olyan szakvéleményt, amely a mentesítési eljárás megindítását megalapozná, abban az esetben az eljárás nem indítható meg.

[7] Nincs olyan előírás, amely szerint kizárólag a gyermek kezelőorvosa adhat szakvéleményt. Lehetőség van arra is, hogy más orvostól szerezzék azt be és indítsák meg a mentesítési eljárást. Így egy meghatározott kezelőorvos ellen jognyilatkozat pótlása iránti indított polgári per nem képezheti előkérdését az eljárásnak. A keresetben hivatkozott Miskolci Törvényszék végzésével kapcsolatban kiemelte, hogy a bírósági meghagyás folytán jogerős döntésben érdemi vizsgálatot a törvényszék nem végzett.

[8] Hangsúlyozta azt is az elsőfokú bíróság, hogy az alperes nem sértette meg az Ákr. 62. §-ában foglalt tényállás-tisztázási kötelezettséget. Az Eütv. 58. § (10) bekezdése a kötelező oltásokat követően esetlegesen bekövetkezett hátrányos következményeket szabályozza, az azzal kapcsolatos állami kártalanítási, kártérítési kötelezettséget. A bíróságnak nem feladata az egyes egészségügyi beavatkozások kockázatainak vizsgálata, a per tárgya kizárólag az eljárást felfüggesztő végzés jogszerűsége volt.

[9] A kötelező oltási rendszer alaptörvény-ellenességével összefüggésben utalt a Veszprémi Törvényszék 12.K.700.220/2025/14. számú ítélete [38] bekezdésében foglaltakra, amely szerint az Alaptörvény 15. módosításával bevezetett XVI. cikk (1) bekezdésében foglalt testi,

szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelem és gondoskodás magában foglalja a védőoltások előírását is az állam részéről. Miután a per során az elsőfokú bíróságban nem merült fel kétely az Alaptörvénnyel való összhang kérdésében, ezért a felperes normakontroll indítványát elutasította. Az alaptörvény-ellenesség kérdésében rendes bíróság nem foglalhat állást. A kötelező oltások tárgyában az Alkotmánybíróság gyakorlata kiforrott, ezért az eljárásának a kezdeményezését nem tartotta szükségesnek. Utalva a Kúria Kfv.VI.38.166/2021/10. számú ítéletében foglaltakra kiemelte, hogy a bíróság nem köteles részletesen indokolni, hogy a fél indítványára miért nem kezdeményezi az ügyben alkalmazandó jogszabály alkotmányossági vizsgálatát az Alkotmánybíróságnál.

A felülvizsgálati kérelem

[10] Felülvizsgálati kérelmében a felperes a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását, vagylagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett az alperes új eljárás lefolytatására kötelezését kérte.

[11] A felülvizsgálati kérelem befogadhatóságát a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1) bekezdés a) pont aa) és ad) alpontjaira alapította.

[12] Kifejtette, a támadott ítélet olyan, az ügy érdemére kiható eljárási jogszabálysértést valósít meg, amely alapvető eljárási joga sérelméhez vezet. A joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a Kúria iránymutatását szükségesnek tartotta.

[13] Az alapvető eljárási jog sérelmét abban látta, hogy az elsőfokú bíróság az indítványa ellenére mellőzte az Alkotmánybíróság megkeresését és az eljárás felfüggesztését. Tévesen határozta meg a per tárgyát, amikor az alapjogi sérelmet a „védőoltások rendszerének” absztrakt kérdésére redukálta kizárva ezzel az Alaptörvényre alapított kereseti kérelem érdemi vizsgálatát. A támadott ítélet jogsértő módon határozta meg a jogvita kereteit, amikor azt az eljárás felfüggesztését elutasító végzés jogszerűségének vizsgálatára szűkítette. Figyelmen kívül hagyta, hogy a végzés olyan közvetlen joghatást váltott ki, amely a mentesítési eljárás érdemi lefolytatását eleve ellehetetlenítette és a későbbi megszüntető döntést szükségszerűen determinálta. A per tárgyának így módon történő leszűkítése kiüresítette a közigazgatási per rendeltetését és ellentétes a hatékony bírói jogvédelem követelményével.

[14] A törvényszék jogszabálysértő módon tekintette irrelevánsnak a kezelőorvossal szemben benyújtott panaszt. Nem a panasz elbírálását kérte, hanem arra hivatkozott, hogy a kezelőorvos magatartása oksági kapcsolatban állt azzal, hogy a szakvélemény nem állt rendelkezésre. Ezen körülmény értékelésének az elmaradása a tényállás feltárásának hiányosságát eredményezte, megsértve az Ákr. tényállás-tisztázási kötelezettségre vonatkozó rendelkezéseit, valamint az Alaptörvényben biztosított tisztességes eljáráshoz való jogot. A jogerős ítélet tévesen értelmezte a szakvélemény jogi természetét amikor azt az orvos szakmai állásfoglalásának tekintette. A kezelőorvos meghatározása is téves volt, mert a gyermek

egészségi állapotának folyamatos ismerete, a korábbi kezelések és az anamnézis a kezelőorvosnál összpontosul, így a szakvélemény beszerzésének életszerűsége nem választható el a kezelőorvos együttműködésétől.

[15] Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta a felperes által hivatkozott alapjogi sérelmeket, így különösen a testi integritáshoz, az egészséghez, valamint a szülők döntési autonómiájához való jog korlátozását. Az egyedi alapjogi mérlegelés elmaradt, amely az indokolás hiányosságát és a döntés érdemi megalapozatlanságát eredményezte. Az elsőfokú bíróság az alkotmánybírósági normakontroll kezdeményezésére irányuló indítványt érdemi indokolás nélkül utasította el és csak arra hivatkozott, hogy nem merült fel kétely az Alaptörvénnyel való összhang tekintetében. Ez a megállapítás azonban nem tartalmazza annak kifejtését, hogy az előadott alapjogi kifogások miért nem vetnek fel alkotmányossági problémát.

[16] Összességében kifejtette, hogy a támadott ítélet indokolása hiányos, ellentmondásos és több lényeges jogkérdésben jogszabálysértő, a bíróság a jogvita érdemi összefüggéseit figyelmen kívül hagyta, az anyagi és eljárási jogot formalista módon értelmezte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[17] A felülvizsgálati kérelem befogadására – az alábbiakra tekintettel – nincs törvényes lehetőség.

[18] A Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha

a) az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata

aa) a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása,

ab) a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége,

ac) az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának szükségessége,

ad) a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelme, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegés, illetve

b) a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés

miatt indokolt.

[19] A Kúria megvizsgálta a határidőben előterjesztett felülvizsgálati kérelem befogadhatóságával kapcsolatban előadottakat és azok alapján a rendkívüli perorvoslati

eljárás lefolytatását nem látta indokoltnak. A felülvizsgálati kérelemben foglaltakra figyelemmel az alábbiakat tartja fontosnak kiemelni.

[20] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján, a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálati kérelem befogadására – általánosságban – akkor kerülhet sor, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat nem egységes, vagy a joggyakorlattól eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn (7/2023. Jogegységi határozat).

[21] A joggyakorlat továbbfejlesztése céljából a felülvizsgálati eljárás érdemi lefolytatását az indokolhatja, ha a jogerős ítélet által felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes ugyan, annak követése azonban a körülmények változására tekintettel nem támogatható.

[22] A Kúria hangsúlyozza, hogy a kiskorú gyermekek számára az életkorhoz kötött kötelezően előírt védőoltásokkal, az ezzel összefüggő mentesítési eljárással kapcsolatos kúriai gyakorlat egységes és kiforrott, melyek közül több vizsgálta a mentesítési eljárás és az oltásra vonatkozó kötelezettség megállapítására irányuló eljárás viszonyát, valamint az ezzel összefüggő bizonyítási kötelezettséget (Kfv.III.38.058/2012/9., Kfv.II.37.080/2016/9., Kfv.II.37.124/2017/9., Kfv.III.37.545/2017/9, Kfv.VI.37.116/2017/3., Kfv.II.37.124/2017/9., Kfv.II.37.367/2019/10., Kfv.III.37.136/2020/8., Kfv.III.37.136/2020/8., Kfv.VI.37.049/2022/6., Kfv.V.37.625/2022/8., Kfv.II.37.780/2022/7., Kfv.VII.37.726/2023/5., Kfv.I.37.681/2025/7.,). A Kúria több határozatában érintette az életkorhoz kötött kötelező védőoltásokra vonatkozó jogszabályi rendelkezések és az Alaptörvényben biztosított alapjogok (többek között az élethez, az emberi méltósághoz, a gyermek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz, testi és lelki egészséghez való jog) kapcsolatát, idézve az Alkotmánybíróság e tárgyban meghozott határozatait (Kfv.III.37.962/2015/5., Kfv.VI.37.199/2016/13., Kfv.II.37.374/2017/7., Kfv.I.37.241/2024/7.). A Kúria a kezelőorvos fogalmának meghatározásával is foglalkozott több határozatában, így mérvadónak tekinti a Kfv.II.37.367/2019/10. és Kfv.II.37.199/2020/6. számú döntésekben foglalt megállapításokat. A perbeli ügy szempontjából releváns, hogy a Kfv.V.37.285/2025/7. számú határozatában elvi éllel mondta ki, majd a Kfv.VII.37.746/2025/2. számú határozatában megerősítette, hogy a kötelező védőoltás alóli mentesítési eljárásnak nem előkérdése a védőoltásra kötelezett kiskorú személy házi gyermekorvosa ellen indított polgári perben hozandó döntés, amely pert a házi gyermekorvos orvosi joggal való visszaélésének megállapítására, valamint az általa adandó jognyilatkozat (szakvélemény) pótlására kezdeményeztek, ezért ezen az alapon az eljárás felfüggesztése nem merülhet fel.

[23] Figyelemmel a Kúria hivatkozott következetes és egységes gyakorlatára megállapítható, hogy a jogerős ítélet a joggyakorlat megbomlásának veszélyét nem hordozza, az teljes mértékben megfelel a kialakult gyakorlatnak. A felülvizsgálati kérelem a joggyakorlat egységének biztosítására nem hivatkozott, nem vetett fel olyan, az ügy érdemét adó elvi jelentőségű jogkérdést, amellyel kapcsolatban a bírói gyakorlat nem egységes. A joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében nem jelölt egyetlen olyan körülményt sem, amely az elsőfokú bíróság jogértelmezésének meghaladottságára utalna. Mindezek miatt a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja nem tette

lehetővé.

[24] A Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerint a kérelmező alapvető eljárási jogának valószínűsíthető sérelmére, vagy az ügy érdemére kiható egyéb eljárási szabályszegésre alapozott felülvizsgálat a bíróság tisztességes eljárásának és a közigazgatás tisztességes ügyintézésének a kontrollját jelenti.

[25] A befogadásról szóló döntése során a Kúria a támadott jogerős ítélet érdemi felülvizsgálatát nem végezheti el. Ugyanakkor a befogadás speciális keretei között maradva annyi megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a per tárgyát, a támadott közigazgatási cselekményt helyesen határolta be. A törvényszék indokát adta a kezelőorvossal szemben előterjesztett panasz figyelmen kívül hagyásának {[20] bekezdés}. A jogerős ítélet indokolásában {[28] és [30] bekezdéseiben} reagált mind az Alaptörvény módosításával, mind az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésével kapcsolatos kereseti érvekre, így az alapjogi érvek mellőzéséről, az indítvány elutasítása indoka hiányáról nem lehet szó. Ahogy azt az elsőfokú bíróság is hangsúlyozta, nem csak a Kúria, de az Alkotmánybíróság gyakorlata is kifarrott a kötelező oltások tárgyában. Az Alkotmánybíróság a 3114/2022. (III. 23.) AB határozatában megerősített 39/2007. (VI. 20.) AB és 3080/2019. (IV. 7.) AB határozataiban az oltások esetén az alapjogok korlátozhatóságát állapította meg, amely álláspontját legutóbb a 3331/2023. (VI. 21.) AB végzésében is fenntartotta. És bár az Alaptörvény XVI. cikkének módosítását követően a korábbi szöveget értelmező határozatok nem hivatkozhatók automatikusan, a 3400/2025. (XII. 3.) AB végzés a 3114/2022. (III. 23.) AB határozatot hivatkozva és ezzel megerősíti az Alaptörvény XVI. cikkének 2025. április 15-ei módosítását követően is. A védőoltásokkal kapcsolatos alkotmányos követelmények ezért nem kétségesek.

[26] Mindezek alapján a felülvizsgálati kérelem befogadása a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontja szerint sem volt indokolt.

[27] A felülvizsgálati kérelem befogadásának feltételei nem állnak fenn, ezért a Kúria a befogadást a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján megtagadta.

A határozat elvi tartalma

[28] A kötelező védőoltások alóli mentesítési eljárások felfüggesztésével kapcsolatos jogkérdésben a bírói gyakorlat egységes és kialakult, ezért nem indokolt a felülvizsgálati kérelem befogadása.

Záró rész

[29] A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadásáról a Kp. 118. § (2) bekezdése szerint tanácsban, tárgyaláson kívül, indokolt végzéssel határozott.

[30] A Kúria által hozott határozat ellen felülvizsgálatnak a Kp. 116. § d) pontja alapján nincs helye.

Budapest, 2026. február 24.

Dr. Varga Zs. András s. k.

a tanács elnöke

Dr. Ujhelyi-Gyurán Ildikó s. k.

előadó bíró

Dr. Remes Gábor s. k.

bíró

Dr. Sperka Kálmán s. k.

bíró

Dr. Szilas Judit s. k.

bíró